
MODIFICĂRI ȘI COMPLETĂRI ADUSE INFRAȚIUNILOR PREVĂZUTE ÎN LEGEA NR.78/2000 PENTRU PREVENIREA, DESCOPERIREA ȘI SANȚIONAREA FAPTELOR DE CORUPȚIE PRIN LEGEA NR.161/2003 PRIVIND UNELE MĂSURI PENTRU ASIGURAREA TRANSPARENȚEI ÎN EXERCITAREA DEMNITĂȚILOR

Diana ILICA

The present article aims to analyze the modification of the legislation regarding the prevention, the discovery and the punishment of the corruption acts provided by the Law no 161/2003.

The author structures her analysis into five distinct segments, analyzing the new corruption offences, the new category of persons who can be active subject of the corruption offences, the new offences in direct connection with the corruption offences, and the new offences against the European Community financial interests.

These modifications represent, in the author's view, a step forward toward the harmonization of the Romanian legislation with the European law, answering the demands of the admission process. These modifications can give Romania credibility on the international level.

Diana ILICA, asist.univ.drd, Facultatea de Administrație Publică, Școala Națională de Studii Politice și Administrative

Legea nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție a fost completată și modificată prin Legea nr. 161 din 16 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea

demnităților, lege prin care s-au adus modificări mai multor acte normative, al cărui scop declarat a fost eradicarea corupției și care se înscrie pe linia eforturilor Guvernului de reformă a administrației publice.

Legea nr.78/2000 a fost adoptată cu scopul de prevenire și combatere a fenomenului corupției, care a atins în prezent culmi nebănuite cu un deceniu în urmă și care este tot mai greu controlat de către organele statului. De aceea, Legea nr.78/2000 a fost văzută ca un instrument de luptă împotriva corupției și a infraționalității legate de acest fenomen.

Pe linia angajamentului luat de actualul Guvern în ceea ce privește eradicarea corupției, a fost adoptată și Legea nr. 161 din 16 aprilie 2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților. Printre alte acte normative modificate Legea nr. 161/2003 este și Legea nr.78/2000.

Înainte de apariția Legii nr. 161/2003, Legea nr.78/2000 definea trei categorii de infracțiuni: infracțiunile de corupție, infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție și infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție.

Prin Legea nr.161/2003 a fost lărgită sfera infracțiunilor de corupție, au fost prevăzute noi categorii de persoane care pot fi subiect activ al acestor infracțiuni, au fost definite noi fapte ca infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție și ca infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție și a mai fost introdusă o secțiune, care reglementează o nouă categorie de infracțiuni: infracțiunile săvârșite împotriva intereselor financiare ale Comunității Europene.

I. Lărgirea sferei infracțiunilor de corupție prevăzute de Legea nr.78/2000.

Art.5 din Legea nr.78/2000, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.161/2003 arată că: “În înțelesul prezentei legi, sunt *infracțiuni de corupție* infracțiunile prevăzute la art. 254-257 din Codul penal, la art.6¹ și 8² din prezenta lege, precum și infracțiunile prevăzute în legi speciale, ca modalități specifice ale

infracțiunilor prevăzute la art. 254-257 din Codul penal și la art.6¹ și 8² din prezenta lege”. Sunt așadar, infracțiuni de corupție: luarea de mită, darea de mită, traficul de influență, primirea de foloase necuvenite, precum și infracțiunile prevăzute în art.6¹ și 8² din Legea nr.78/2000 și infracțiunile prevăzute în legi speciale, ca modalități specifice ale acestora.

Noutatea constă în includerea, în sfera infracțiunilor de corupție a două noi infracțiuni; este vorba despre faptele incriminate în art.6¹ și 8² din Legea nr.78/2000.

Astfel, **art.6¹ din Legea nr.78/2000** prevede că:

“(1) Promisiunea, oferirea sau darea de daruri ori de alte foloase, direct sau indirect, unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru a-l determina să facă sau să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu se pedepsește cu închisoare de la 2 la 10 ani.

(2) Făptuitorul nu se pedepsește dacă denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea faptă”.

Infracțiunea, așa cum a fost ea definită, prezintă numeroase similitudini cu darea de mită (art.255 C.pen). La fel cum darea de mită se raportează la infracțiunea de luare de mită, infracțiunea prevăzută la art.6¹ din Legea nr.78/2000 se raportează la infracțiunea de trafic de influență (art.257 C.pen).

Astfel, dacă până în momentul intrării în vigoare a Legii nr.161/2003 persoana care cumpăra influența (presupusă sau reală) nu se pedepsea, după acest moment, fapta constituie infracțiune, iar cumpărătorul de influență răspunde ca autor al unei infracțiuni de sine stătătoare. Incriminarea acestei fapte apare ca firească și justificată, pe mai multe considerente: fapta și făptuitorul prezintă un evident pericol social, întrucât cel care se arată dispus să cumpere influența pe care o persoană o are pe lângă un funcționar dovedește dispreț față de corectitudinea și legalitatea care ar trebui să caracterizeze relațiile de serviciu și pune în pericol bunul renume al instituției din care face parte funcționarul vizat de traficul de influență. În plus, incriminarea faptei se impune pentru rațiuni de similitudine: dacă a fost incriminată darea de mită, este firesc să fie incriminată și cumpărarea de influență, ambele fapte putând fi calificate ca fapte de corupție, iar autorii prezentând poziții subiective foarte asemănătoare față de faptă, față de scopul și față de urmările acesteia.

În concluzie, incriminarea acestei fapte apare ca o intrare în normalitate, în firesc, lipsa incriminării ei nefiind justificată, fiind considerată o omisiune legislativă.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni îl formează relațiile sociale în legătură cu activitatea de serviciu a funcționarilor, care presupun combaterea și înlăturarea oricăror încercări de corupere a acestora, prin intermediul unor persoane care speculează influența reală sau imagină pe care o au asupra unor funcționari și care lasă impresia că funcționarii respectivi ar putea fi corupți sau determinați să facă ori să nu facă acte ce intră în atribuțiile lor de serviciu.

Infracțiunea este lipsită de *obiect material*, ca de altfel și celelalte infracțiuni de corupție, banii, bunurile sau orice alte foloase care au fost promise, oferite sau date reprezentând bunuri dobândite prin săvârșirea infracțiunii, în sensul art.118 lit.d C.pen., iar nu obiectul ei material.

Subiecții infracțiunii. *Subiectul activ* este necircumstanțiat, putând fi orice persoană. *Subiectul pasiv* este, în principal, organul de stat, instituția publică sau orice altă persoană juridică în al cărei serviciu se găsește funcționarul pentru a cărui influențare făptuitorul dă, oferă sau promite bani, bunuri sau alte foloase. În secundar, subiect pasiv este chiar funcționarul în ale cărui atribuții de serviciu intră efectuarea unui act pentru care este real interesată persoana care dă, oferă sau promite banii, valorile, bunurile și asupra căreia fapta aruncă suspiciune.

Infracțiunea se poate săvârși și sub forma coautoratului, a instigării sau a complicității. Persoana care intermediază oferirea, promisiunea sau darea banilor, a valorilor sau a altor foloase, făcând legătura între cel care cumpără influența și cel care trafică influența, are calitatea de complice. Dacă operațiunea a fost inițiată ca urmare a instigării aceleiași persoane, aceasta va avea atât calitatea de instigator, cât și cea de complice, urmând să răspundă penal numai ca instigator, această calitate absorbind-o pe cea de complice. Persoana care trafică influența nu are calitatea de participant în infracțiunea prevăzută de art. 6¹ din Legea nr. 78/2000, urmând să răspundă numai ca autor al infracțiunii de trafic de influență.

Latura obiectivă. *Elementul material* cuprinde trei modalități alternative, și anume: promisiunea, oferirea sau darea de daruri sau alte foloase.

Prin “promisiune” se înțelege făgăduiala care se face de către subiectul activ persoanei care are sau lasă să se creadă că are influență pe lângă un funcționar, de a-i remite bani, daruri, sau alte valori. “Oferirea” constă în prezentarea folosului, pentru ca traficantul de influență, dacă este de acord, să și -l poată însuși sau să-l transmită în tot sau în parte funcționarului pe lângă care are sau pretinde că are influență. “Darea” bunului, folosului reprezintă predarea lui efectivă traficantului de influență, care urmează să încerce să determine funcționarul pe lângă care are influență sau lasă să se creadă că are influență să facă sau să nu facă un act care intră în atribuțiile de serviciu ale acestuia.

Există mai multe cerințe esențiale care trebuie îndeplinite pentru realizarea laturii obiective a infracțiunii.

Prima constă în aceea că promisiunea, oferirea sau darea trebuie să aibă ca obiect daruri sau alte foloase. În lipsa acestora nu poate să existe infracțiunea, deoarece legea penală nu pedepsește demersurile, rugămintile, insistențele sau recomandările făcute pe lângă persoana care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar, pentru ca, intervenind pe lângă funcționarul respectiv, să-l determine să facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu. În cazul în care cel care are influență asupra unui funcționar, impresionat de rugămintile unei persoane, încearcă să determine funcționarul să facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu, fapta nu va constitui trafic de influență, iar persoana care a apelat la rugăminți, insistente, nu va răspunde pentru fapta prevăzută la art. 6¹ din Legea nr.78/2000. Justificarea acestei soluții este simplă: se urmărește tragerea la răspundere a persoanelor care se fac vinovate de fapte de corupție; or, corupția presupune obținerea unor foloase materiale pe căi ilicite. În lipsa acestor foloase materiale, nu putem vorbi de corupție și deci nici o astfel de faptă nu va putea fi sancționată ca infracțiune de corupție.

Deși legea se referă numai la “daruri” sau “alte foloase”, înțelegem că în aceste categorii intră și banii sau orice alte bunuri mobile sau imobile, corporale sau incorporale, precum și orice alte avantaje de ordin material. Un argument în favoarea acestei opinii este și prevederea cuprinsă în alineatul (3), în care se arată că “banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul infracțiunii prevăzute la alin.(1) se confiscă”. În plus, infracțiunea prevăzută în art.6¹ din Legea nr.78/2000, fiind o infracțiune corelativă cu infracțiunea de trafic de influență, cele două trebuie să se refere la aceleași categorii de foloase. Astfel, dacă art. 257 C.pen. face referire la bani, foloase și daruri, aceleași categorii vor fi avute în vedere și de infracțiunea nou introdusă.

Banii, bunurile sau foloasele promise, oferite sau date trebuie să aibă caracter de retribuție, să constituie plata sau răsplata pentru persoana care își trafică influența.

Promisiunea, oferirea sau darea se poate face direct persoanei care are influență sau pretinde că are influență asupra unui funcționar, sau indirect, prin intermediul altei persoane. În legătură cu acest aspect, se ridică o întrebare deosebit de interesantă: în cazul în care cel care dorește să cumpere influența apelează la un intermediar, care face legătura între această persoană și traficantul de influență, intermediarul va avea calitatea de complice la infracțiunea de trafic de influență sau va avea calitatea de complice la infracțiunea prevăzută de art. 6¹ din Legea nr.78/2000?

Este de remarcat faptul că literatura de specialitate reține, înainte de incriminarea faptei de cumpărare de influență că intermediarul în săvârșirea infracțiunii de trafic de influență are calitatea de complice la săvârșirea acestei infracțiuni. Subliniem însă faptul că, în acel moment persoana care cumpără influența reală sau imaginară nu se pedepsea. Aceeași problemă se poate pune și în cazul infracțiunilor corelative de luare și dare de mită, problemă pe care doctrina pare să o treacă cu vederea.

Considerăm că dacă o persoană ajută cumpărătorul de influență să dea, să ofere sau să promită bani, bunuri, daruri sau alte foloase persoanei care are influență asupra unui funcționar și dacă persoana respectivă a primit banii, bunurile sau promisiunea acestora, intermediarul cumulează calitatea de complice la infracțiunea de trafic de influență cu cea de complice la infracțiunea prevăzută de art. 6¹ din Legea nr.78/2000.

Am ajuns la această concluzie pornind de la definiția complicei (art.26 C.pen.): “persoana care, cu intenție, înlesnește sau ajută în orice mod la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală”. Or, în cazul prezentat de noi persoana înlesnește sau ajută traficantul de influență să săvârșască infracțiunea de trafic de influență (deci este complice la trafic de influență) și, în același timp, înlesnește sau ajută cumpărătorul de influență să săvârșască infracțiunea prevăzută de art. 6¹ din Legea nr.78/2000 (deci este complice la

cumpărare de influență). Așadar, persoana cumulează cele două calități: cea de complice la infracțiunea de trafic de influență și cea de complice la infracțiunea prevăzută de art. 6¹ din Legea nr.78/2000.

La aceeași concluzie ajungem și dacă folosim un alt raționament: dacă intermediarul primește banii sau bunurile de la cumpărătorul de influență și încearcă să le remită persoanei care are influență pe lângă funcționarul respectiv, dar acesta refuză să le primească, nu vor mai exista două infracțiuni corelative, ci o singură infracțiune, anume cea de cumpărare de influență, prevăzută de art. 6¹ din Legea nr.78/2000. Vor răspunde deci numai cumpărătorul de influență și intermediarul, unul ca autor, iar celălalt în calitate de complice la infracțiunea prevăzută de art. 6¹ din Legea nr.78/2000.

Raționamentul se poate aplica prin similitudine și pentru infracțiunile de dare și luare de mită săvârșite prin intermediar. Astfel, dacă mituitorul oferă banii prin intermediar, iar funcționarul refuză, vor răspunde numai mituitorul ca autor și intermediarul în calitate de complice la infracțiunea de dare de mită; dacă funcționarul pretinde bani sau alte foloase prin intermediar, iar cel de la care se pretinde mită refuză, vor răspunde numai funcționarul ca autor și intermediarul în calitate de complice la infracțiunea de luare de mită. Este deci firesc ca, în situația în care mituitorul oferă și funcționarul primește, intermediarul să cumuleze calitatea de complice la infracțiunea de dare de mită cu cea de complice la infracțiunea de luare de mită.

De asemenea, dacă cel care cumpără influența oferă, iar traficantul acceptă bani, bunuri sau alte valori, intermediarul va cumula calitatea de complice la cumpărare de influență cu cea de complice la trafic de influență, el urmând să fie sancționat după regulile de la concursul de infracțiuni.

Soluția se justifică și din punctul de vedere al tratamentului penal ce urmează a fi aplicat complicelui. Deși aparent poate să pară inechitabil ca autorul infracțiunii de trafic de influență și cel al infracțiunii de cumpărare de influență să răspundă pentru o singură infracțiune, în timp ce complicele răspunde pentru un concurs de infracțiuni (complicitate la cumpărare de influență și complicitate la trafic de influență), considerăm că activitatea infracțională a complicelui poate uneori fi chiar mai periculoasă decât a autorilor celor două infracțiuni corelative, pentru că, în lipsa ajutorului dat de complice, a intermedierii realizate de acesta, ar putea fi evitată chiar săvârșirea infracțiunilor respective. Prin activitatea sa, complicele înlesnește săvârșirea a două infracțiuni distincte, deci va trebui să răspundă în calitate de complice la ambele infracțiuni.

În ceea ce privește pedeapsa aplicată complicelui, instituția individualizării pedepsei va permite instanței de judecată să stabilească o pedeapsă care să reflecte cât mai bine activitatea infracțională a acestuia, rămânând la aprecierea judecătorului dacă este sau nu necesară aplicarea vreunui spor, în conformitate cu dispozițiile art. 34 C.pen.

Banii, bunurile sau foloasele trebuie să fie date traficantului de influență pentru el sau pentru altul. Nu are nici o relevanță dacă valorile respective sunt destinate traficantului de influență sau unei alte persoane. Această condiție nu este expres prevăzută de textul art. 6¹ din Legea nr.78/2000, însă rezultă implicit, prin coroborarea acestui text cu dispozițiile art. 257 C.pen.

Banii, bunurile sau celelalte foloase trebuie să fie date unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar. Așadar, pentru existența infracțiunii nu are nici un fel de importanță dacă persoana respectivă are o influență reală asupra funcționarului respectiv sau dacă influența lui este imaginară. În categoria persoanelor care ar putea avea influență asupra unui funcționar intră rudele acestuia, soțul sau prietenii, cunoștințele funcționarului.

Pentru existența infracțiunii, este necesar ca funcționarul avut în vedere de către cumpărătorul de influență să fie competent să îndeplinească actul de care este interesată această persoană. Funcționarul nu trebuie să fie identificat după nume, dar trebuie să se facă referire la funcția pe care acesta o îndeplinește, deci să poată fi determinat.

Banii, bunurile, celelalte valori sunt date pentru ca traficantul de influență să-l determine pe funcționar să facă sau să nu facă un act care intră în atribuțiile sale de serviciu. Acest aspect prezintă o importanță deosebită în individualizarea infracțiunii, deoarece în lipsa acestui scop bine determinat nu există nici fapta de cumpărare de influență. Astfel, considerăm că, în cazul în care între cel care are influență asupra funcționarului și funcționar există o înțelegere prealabilă, prin care primul va primi bani de la persoane interesate de acte care intră în competența funcționarului, cei doi împărțind veniturile astfel obținute, nu vom mai putea vorbi de trafic de influență, ci de complicitate la luare de mită și dare de mită. Așadar, dacă în momentul în care sunt dați banii sau bunurile cel care remite aceste valori știe că funcționarul le va accepta și că va îndeplini actul dorit, considerăm că acesta nu va săvârși infracțiunea de

cumpărare de influență, ci infracțiunea de dare de mită, săvârșită însă prin intermediar. De aceea, dacă banii sau bunurile nu sunt date pentru ca traficantul de influență să-l determine pe funcționar să facă sau să nu facă actul respectiv, nu putem vorbi de infracțiunea de cumpărare de influență.

Urmarea imediată a faptei este o stare de pericol pentru relațiile de serviciu, pentru bunul renume al instituției în care își desfășoară activitatea funcționarul care urmează să facă sau să nu facă un act ce intră în atribuțiile sale de serviciu. Nu prezintă nici o relevanță împrejurarea că funcționarul a îndeplinit sau nu actul dorit, și nici faptul că persoana care avea influență a intervenit sau nu pe lângă funcționar pentru a-l determina să facă sau să nu facă acel act, așa cum dorea cumpărătorul de influență.

Latura subiectivă. Infracțiunea se săvârșește cu intenție directă, făptuitorul dorind și urmărind rezultatul faptei sale. Mai mult chiar, putem vorbi de o intenție calificată, întrucât prin realizarea elementului material (făptuitorul promite, oferă, dă bani sau alte foloase) se urmărește un scop anume: determinarea funcționarului, cu ajutorul traficantului de influență, să facă sau să nu facă un act ce intră în atribuțiile de serviciu ale acestuia.

Infracțiunea *se consumă* în momentul în care cumpărătorul de influență dă, promite sau oferă bani, bunuri sau alte foloase unei persoane care are influență sau lasă să se creadă că are influență asupra unui funcționar. După cum am mai arătat, nu prezintă relevanță faptul că traficantul de influență intervine sau nu în favoarea cumpărătorului de influență și nici dacă funcționarul îndeplinește sau nu actul dorit.

Se pot imagina și situații în care infracțiunea se realizează în formă continuată: un exemplu în acest sens l-ar putea constitui situația în care un act trebuie îndeplinit de o comisie și persoana interesată în îndeplinirea sau neîndeplinirea actului respectiv dă, oferă sau promite bani, bunuri sau alte foloase unor persoane care au influență asupra membrilor comisiei pentru ca aceștia să-i determine pe membrii comisiei să facă sau să nu facă actul respectiv. În această situație vom avea și un moment al *epuizării* infracțiunii, momentul în care are loc ultimul act de cumpărare de influență.

Ca și în cazul dării de mită, există o clauză de nepedepsire: situația în care făptuitorul denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea faptă.

Și tot ca în cazul dării de mită, banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul infracțiunii prevăzute la alin.(1) se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani. În cazul în care făptuitorul denunță autorității fapta mai înainte ca organul de urmărire să fi fost sesizat pentru acea faptă, banii, valorile sau orice alte bunuri se restituie persoanei care le-a dat.

Sancțiunea pentru săvârșirea acestei infracțiuni este închisoarea de la 2 la 10 ani. Este de remarcat faptul că sancțiunea este mult mai mare decât cea prevăzută pentru darea de mită (care se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani), pedeapsa fiind identică cu cea prevăzută pentru traficul de influență, legiuitorul apreciind astfel că cele două infracțiuni au un grad similar de pericol social.

Cea de-a doua infracțiune de corupție nou introdusă prin Legea nr.161/2003 este cea prevăzută în **art.8² din Legea nr.78/2000**, cu următorul conținut:

“Promisiunea, oferirea sau darea, direct sau indirect, de bani sau alte foloase unui funcționar al unui stat străin ori al unei organizații publice internaționale pentru a îndeplini sau a nu îndeplini un act privitor la îndatoririle sale de serviciu, în scopul obținerii unui folos necuvenit în cadrul operațiunilor economice internaționale, se pedepsește cu închisoare de la unu la 7 ani”.

Această infracțiune apare de fapt ca o variantă specială a infracțiunii de dare de mită. În continuare, vom evidenția aspectele care diferențiază noua infracțiune de cea prevăzută în art.255 C.pen.

O primă diferență apare în ceea ce privește *obiectul juridic special* al acestei infracțiuni. În cazul infracțiunii incriminate în art.8² din Legea nr.78/2000, obiectul juridic special este restrâns la sfera relațiilor sociale referitoare la operațiunile economice internaționale în care sunt implicate instituții ale unor state străine sau organizații publice internaționale și în cadrul cărora își desfășoară activitatea numeroși funcționari străini. Oferirea, promisiunea sau darea de bani sau alte foloase unor astfel de funcționari prezintă un pericol social deosebit, întrucât încercarea de corupere a unor astfel de funcționari implică însuși statul român, aduce atingere imaginii acestuia pe plan internațional, atrăgând oprobriul comunității internaționale.

Introducerea acestei noi infracțiuni este cu atât mai justificată cu cât caracterul penal al unor astfel de fapte ar fi putut aparent să scape formulării textului articolului 255 C.pen. Considerăm că mituirea sau încercarea de mituire a unor funcționari străini putea fi sancționată și prin raportare la dispozițiile art. 255

C.pen., noțiunea de “funcționar” prevăzută de art.147 alin.2 C.pen incluzând și funcționarii străini. Incriminarea separată a acestei fapte nu este însă lipsită de importanță, deoarece subliniază caracterul penal al unor astfel de fapte, agravează răspunderea mituitorului și evidențiază angajamentul statului român în eradicarea fenomenului corupției, aducând un plus de credibilitate pe plan internațional. Astfel, legiuitorul a ales soluția introducerii unei noi infracțiuni, care vine să completeze textul infracțiunii de dare de mită, lărgind sfera faptelor de corupție.

Subiectul pasiv este, de asemenea, diferit. Astfel, prin oferirea, promisiunea sau darea de bani, bunuri sau alte foloase unui funcționar al unui stat străin sau al unei organizații internaționale sunt vătămate în primul rând interesele acestor autorități, ele fiind și subiectul pasiv principal. De asemenea, statul român fiind implicit implicat într-un asemenea raport, considerăm că este, la rândul lui, subiect pasiv principal. În situația în care funcționarul refuză banii sau foloasele oferite, dovedind cinste și profesionalism, va dobândi calitatea de subiect pasiv secundar.

În legătură cu funcționarul mituit, trebuie subliniat că nu are relevanță cetățenia acestuia sau statul în slujba căruia se află și că poate fi chiar și cetățean român, întrucât textul infracțiunii se referă la un “funcționar al unui stat străin ori al unei organizații publice internaționale”. Or, funcționari ai unor organizații publice internaționale pot fi chiar și cetățenii români. Așadar, nu calitatea de străin al funcționarului atrage o agravare a răspunderii pentru o astfel de formă specială a infracțiunii de dare de mită, ci calitatea subiectului pasiv principal, adică statul străin sau organizația publică internațională.

Este de remarcat faptul că *scopul* săvârșirii faptei diferă într-o anumită măsură de cel stabilit pentru infracțiunea de dare de mită. Astfel, infracțiunea de dare de mită se săvârșește având ca scop îndeplinirea de către funcționar a unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu, neîndeplinirea sau întârzierea îndeplinirii unui astfel de act sau în scopul de a îndeplini un act contrar acestor îndatoriri. În cazul infracțiunii prevăzute în art.8² din Legea nr.78/2000, scopul săvârșirii faptei se limitează la îndeplinirea sau la neîndeplinirea de către funcționarul statului străin a unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu. Nu considerăm că aceste inadvertențe ar însemna o dezincriminare a mitei date sau oferite în scopul de a întârzi îndeplinirea unui act care intră în îndatoririle de serviciu ale funcționarului sau în scopul îndeplinirii unui act contrar acestor îndatoriri. Considerăm că legiuitorul a prevăzut doar cele două posibilități (îndeplinirea sau neîndeplinirea unui act ce intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului) apreciind că acestea acoperă practic și celelalte două posibilități. Astfel că, deși în cazul infracțiunii prevăzute în art.8² din Legea nr.78/2000 textul acesteia nu se referă în mod expres la întârzierea îndeplinirii unui act sau la îndeplinirea unui act contrar îndatoririlor de serviciu, considerăm că dacă mita este dată funcționarului statului străin sau al organizației publice internaționale în aceste scopuri, sunt întrunite condițiile constitutive ale infracțiunii prevăzute în art.8² din Legea nr.78/2000.

În plus, în cazul infracțiunii analizate de noi, pe lângă îndeplinirea sau neîndeplinirea unui act ce intră în atribuțiile de serviciu ale funcționarului se mai prevede un scop: obținerea unui folos necuvenit în cadrul operațiunilor economice internaționale. Acest scop particularizează și mai mult această infracțiune față de infracțiunea de dare de mită, și reprezintă încă un argument în favoarea incriminării de sine stătătoare a acestei infracțiuni.

În lipsa acestui scop dublu nu putem vorbi de săvârșirea faptei incriminate în art.8² din Legea nr.78/2000, dar fapta ar putea fi calificată ca dare de mită, infracțiune care are caracter de prevedere generală în raport cu infracțiunea din art.8².

II. Noi categorii de persoane care pot fi subiect activ al infracțiunilor de corupție

Pe lângă categoriile de persoane care pot fi subiect activ al infracțiunilor de corupție (sau, în unele cazuri, subiect pasiv secundar - dare de mită, cumpărare de influență) deja stabilite de Codul penal și de Legea nr.78/2000, Legea nr.161/2003 mai adaugă câteva categorii. Astfel, art. 8¹ din Legea nr.78/2000 (introdus prin Legea nr.161/2003) prevede că: “Prevederile art.254-257 din Codul penal și ale art.6¹ și 8² din prezenta lege se aplică în mod corespunzător și următoarelor persoane:

- a) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare în cadrul unei organizații publice internaționale la care România este parte;
- b) membrilor adunărilor parlamentare ale organizațiilor internaționale la care România este parte;

- c) funcționarilor sau persoanelor care își desfășoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuții similare în cadrul Comunității Europene;
- d) persoanelor care exercită funcții judiciare în cadrul instanțelor internaționale a căror competență este acceptată de România, precum și funcționarilor de la grefele acestor instanțe;
- e) funcționarilor unui stat străin;
- f) membrilor adunărilor parlamentare sau administrative ale unui stat străin.”

Este vorba, așadar, de funcționari ai unor state străine sau ai unor organizații sau instanțe internaționale, funcționari care intră în relație cu cetățenii români. Aceste relații nu trebuie să fie afectate de încercări de corupere venite din partea cetățenilor români și de aceea se impun unele măsuri de limitare și de înlăturare a acestui fenomen. De asemenea, faptele de corupție săvârșite de astfel de funcționari nu trebuie să rămână nesancționate, iar includerea acestor persoane între subiecții activi ai infracțiunilor de corupție se impunea ca un fapt firesc, urmare a proceselor tot mai ample de integrare a României în structurile comunitare și internaționale.

III. Noi fapte sancționate ca infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție

Este vorba despre prevederea inclusă în articolul 13¹ introdus prin Legea nr.161/2003, în care se prevede că: “Infracțiunea de șantaj, prevăzută la art. 194 din Codul penal, în care este implicată o persoană din cele prevăzute la art. 1, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani”.

Formularea textului este destul de ambiguă, întrucât se referă la șantajul “în care este implicată o persoană din cele prevăzute la art. 1”. Ar rezulta astfel că este asimilat infracțiunilor de corupție șantajul săvârșit față de o persoană din cele prevăzute la art. 1 sau dacă este vizată o astfel de persoană (de exemplu, soțul unei astfel de persoane este amenințat cu darea în vileag a unei fapte compromițătoare pentru persoana respectivă), precum și șantajul săvârșit de o astfel de persoană. Prima ipoteză, în care o persoana prevăzută la art. 1 este subiect pasiv al infracțiunii de șantaj, este perfect explicabilă și justificată numai în măsura în care șantajul este săvârșit în legătură cu atribuțiile de serviciu ale victimei. Dacă fapta nu are nici un fel de legătură cu funcția sau calitatea persoanei șantajate sau vizate de șantaj, nu considerăm că ar trebui inclusă în categoria infracțiunilor asimilate infracțiunilor de corupție, ci ar trebui sancționată conform dispozițiilor art.194 C.pen.

Astfel, dacă prima ipoteză apare ca fiind justificată, șantajul unei astfel de persoane, săvârșit în legătură cu atribuțiile de serviciu ale acesteia reprezentând un mod de corupere, cea de-a doua ipoteză nu mai are nici un fel de explicație. Nu găsim nici o justificare pentru care un șantaj săvârșit de o persoană din cele prevăzute la art. 1 ar trebui să fie considerat infracțiune de corupție. Considerăm că simplul fapt că autorul infracțiunii de șantaj are una din calitățile sau ocupă una din funcțiile enumerate în art.1, nu poate să transforme automat infracțiunea de șantaj într-o infracțiune de corupție.

În concluzie, textul art.13¹ în actuala sa formă, apare ca abuziv și nejustificat. De aceea, propunem o altă formulare, mai apropiată, credem noi, de finalitatea și scopul urmărit de legiuitor: “Infracțiunea de șantaj, prevăzută la art. 194 din Codul penal, îndreptată împotriva unei persoane din cele prevăzute la art. 1 sau dacă vizează o astfel de persoană, dacă fapta s-a săvârșit în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau publice ale victimei, se pedepsește cu închisoare de la 7 la 12 ani”.

IV. Noi fapte sancționate ca infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție

Legea nr.161/2003 a modificat și sfera infracțiunilor în legătură directă cu infracțiunile de corupție. Au fost definite ca infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție următoarele fapte:

- șantajul săvârșit în legătură cu infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție (art.17 lit.d¹);
- infracțiunile de trafic de persoane, prevăzute în Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, săvârșite în legătură cu infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție (art.17 lit.j);
- infracțiunea prevăzută în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.159/2001 pentru prevenirea și combaterea utilizării sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism, aprobată prin Legea nr.466/2002, săvârșită în legătură cu infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție (art.17 lit.k).

Aceste trei noi infracțiuni în legătură directă cu infracțiunile de corupție nu necesită foarte multe explicații, simpla săvârșire a infracțiunilor enumerate (șantaj, trafic de persoane sau utilizarea sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism), dacă au fost săvârșite în legătură cu infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție atrăgând încadrarea lor în categoria infracțiunilor în legătură directă cu infracțiunile de corupție.

O singură mențiune se impune însă: în ceea ce privește infracțiunea de trafic de persoane săvârșită în legătură cu infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție, trebuie precizat că fapta se găsea incriminată și înainte de apariția Legii nr.161/2003, în cadrul art.17 lit.i, alături de traficul de stupefiante și nerespectarea regimului armelor de foc și munițiilor săvârșite în legătură cu infracțiunile asimilate infracțiunilor de corupție sau cu infracțiunile în legătură directă cu infracțiunile de corupție, însă sub o altă formă, reținându-se doar ipoteza traficului de persoane săvârșit în scopul practicării prostituției.

V. Introducerea Secțiunii 4¹, intitulată “Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene”.

La Capitolul III, după articolul 18, se introduce Secțiunea 4¹, intitulată “Infracțiuni împotriva intereselor financiare ale Comunităților Europene”.

Secțiunea cuprinde patru infracțiuni, toate având ca scop final protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene. Ca și în cazul altor modificări ale Legii nr.78/2000 aduse prin Legea nr.161/2003, s-a urmărit prevenirea și sancționarea unor fapte care vizează o categorie specială de relații sociale, apărută relativ recent și care va dobândi în timp o importanță din ce în ce mai mare, în special în perspectiva intensificării procesului de integrare europeană.

Prima infracțiune, prevăzută în **art. 18¹** are două variante alternative de realizare: într-o primă variantă, se sancționează “folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor”; cea de-a doua variantă de realizare a infracțiunii presupune: “omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii pentru obținerea de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor, dacă fapta are ca rezultat obținerea pe nedrept a acestor fonduri”.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni îl formează relațiile sociale referitoare la protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene.

Obiectul material îl constituie, în cazul primei variante de realizare, documentele sau înscrisurile false folosite sau prezentate, precum și suportul material (hârtie, suport electronic, ș.a.) pe care sunt consemnate declarațiile false. În cazul celei de-a doua variante de realizare a infracțiunii (prin omisiune), nu putem vorbi de un obiect material.

În cazul ambelor variante de realizare, *subiectul activ* este necircumstanțiat, putând fi orice persoană. *Subiectul pasiv* este Comunitatea Europeană, precum și instituțiile care gestionează bugetul general al Comunităților Europene sau celelalte bugetele administrate de acestea. De asemenea, subiect pasiv al acestor infracțiuni este și statul român, care va suporta consecințele negative (materiale sau de imagine) ale săvârșirii unor astfel de fapte.

Latura obiectivă. Elementul material constă într-o acțiune: folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, în cazul primei variante, sau într-o inacțiune: omisiunea de a furniza datele cerute de lege, în cazul celei de-a doua variante. Observăm că infracțiunea analizată este o infracțiune complexă, întrucât include ca modalitate de realizare o altă infracțiune, anume uzul de fals: folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false. Considerăm că se impunea ca legiuitorul să facă și precizarea că folosirea sau prezentarea de documentelor ori a declarațiilor false, inexacte sau incomplete se face cunoscând caracterul fals, inexact sau incomplet al acestora. Este un aspect deosebit de important, pe care infracțiunea de uz de fals (art.291 C.pen) îl retine ca atare și care ar fi trebuit inclus în textul infracțiunii prevăzute de art.18¹ alin.1 din Legea nr.78/2000. În lipsa acestei condiții considerăm că nu putem vorbi de săvârșirea unei infracțiuni, chiar dacă au fost obținute fondurile respective.

Urmarea imediată este, în ambele variante de realizare a infracțiunii, obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor, ceea ce va produce, evident, o pagubă acestor instituții.

Latura subiectivă. Infracțiunea, în ambele variante de realizare se săvârșește cu intenție directă. Făptuitorul prevede, dorește și urmărește rezultatul. În cazul celei de-a doua modalități de realizare, se face precizarea că omisiunea se săvârșește “cu știință”, deci este înlăturată posibilitatea sancționării faptei săvârșite din culpă.

Infracțiunea *se consumă* în momentul în care au fost obținute, pe nedrept, fondurile pentru care au fost folosite sau prezentate documente sau declarații false, inexacte sau incomplete sau în vederea cărora autorul a omis să furnizeze datele cerute de lege. Infracțiunea analizată este o infracțiune de rezultat, simpla folosire sau prezentare de documente sau declarații false nefiind suficientă pentru a se considera că infracțiunea s-a consumat. Infracțiunea poate fi săvârșită *în formă continuată*.

Tentativa se pedepsește.

Sancțiunea, pentru ambele modalități de realizare a infracțiunii, este pedeapsa cu închisoare de la 3 la 15 ani, și interzicerea unor drepturi.

Este prevăzută și o *agravantă*, anume situația în care faptele prevăzute la alineatele (1) și (2) au produs consecințe deosebit de grave, situație în care pedeapsa este închisoarea de la 10 la 20 ani, și interzicerea unor drepturi. Pentru delimitarea noțiunii de “consecințe deosebit de grave” ne vom raporta, evident, la dispozițiile art. 146 C.pen.

O infracțiune asemănătoare cu cea analizată este cea prevăzută în **art. 18³**, care sancționează “Folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete, care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor”, respectiv “omisiunea de a furniza, cu știință, datele cerute potrivit legii, dacă fapta care are ca rezultat diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor”. Singura diferență între infracțiunea prevăzută în art. 18¹ și infracțiunea prevăzută în art. 18³ este urmarea imediată, la prima infracțiune rezultatul fiind *obținerea pe nedrept de fonduri* din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor, iar la cea de-a doua, rezultatul este *diminuarea ilegală a resurselor* din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor. Așadar, în cazul primei infracțiuni este vorba despre obținerea pe nedrept de fonduri din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor, pe când, în cazul celei de-a doua infracțiuni, se realizează o diminuare ilegală a resurselor acestor bugete. Se poate observa că, atât noțiunea de “obținere pe nedrept de fonduri”, cât și cea de “diminuare a resurselor” presupun o scădere a activului acestor bugete. În cazul obținerii pe nedrept de fonduri această scădere poate fi definitivă (de exemplu, fondurile nerambursabile) sau temporară (în cazul în care fondurile obținute urmează a fi returnate, eventual cu dobândă). Esențial însă pentru această infracțiune este caracterul ilegal, nedrept al obținerii acestor fonduri. În ceea ce privește diminuarea resurselor, considerăm că, în lipsa unor precizări ale legiuitorului trebuie să considerăm că diminuarea poate fi permanentă sau temporară (*ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*). Infracțiunea se va consuma în momentul în care s-a produs o diminuare a bugetelor respective datorată folosirii sau prezentării de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete sau omisiunii de a furniza datele cerute potrivit legii, fără să aibă vreo relevanță dacă ulterior paguba produsă prin diminuarea bugetelor a fost acoperită.

Trebuie să observăm că și obținerea pe nedrept de fonduri reprezintă de fapt tot o diminuare a resurselor bugetelor respective. Astfel că infracțiunea prevăzută în art. 18¹ apare ca un caz special al infracțiunii prevăzute în art. 18³. Obținerea pe nedrept de fonduri realizată prin folosirea sau prezentarea de documente ori declarații false, inexacte sau incomplete sau prin omisiunea de a furniza datele cerute potrivit legii se sancționează potrivit art. 18¹, orice altă diminuare a resurselor bugetelor Comunităților Europene sau a bugetelor administrate de acestea ori în numele lor fiind sancționată potrivit art. 18³. Un argument în favoarea acestei opinii este și faptul că ambele infracțiuni prevăd aceleași limite de pedeapsă, sancțiunea fiind închisoarea de la 3 la 15 ani și interzicerea unor drepturi, iar dacă faptele au produs consecințe deosebit de grave, închisoarea de la 10 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi.

Cea de-a treia infracțiune, prevăzută în **art. 18²**, este o formă specială a infracțiunii de deturnare de fonduri (art. 302¹ C.pen.) și are, la rândul ei, două variante alternative de realizare: “Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației fondurilor obținute din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor”, respectiv: “Schimbarea, fără respectarea prevederilor legale, a destinației unui folos legal obținut, dacă fapta are ca rezultat diminuarea

ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din bugetele administrate de acestea ori în numele lor”.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni îl formează relațiile sociale referitoare la protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene.

Infracțiunea, în ambele sale variante de realizare, este lipsită de *obiect material*.

În cazul ambelor variante de realizare, *subiectul activ* este necircumstanțiat, putând fi orice persoană. În mod implicit, infracțiunea se va putea realiza numai de persoana care are, potrivit funcției și competențelor sale, posibilitatea să dispună de fonduri obținute din bugetul general al Comunităților Europene sau celelalte bugetele administrate de acestea. Participația este posibilă sub toate formele acesteia. *Subiectul pasiv* este Comunitatea Europeană, precum și instituțiile care gestionează bugetul general al Comunităților Europene sau celelalte bugetele administrate de acestea. De asemenea, subiect pasiv al acestor infracțiuni este și statul român, care va suporta consecințele negative (materiale sau de imagine) ale săvârșirii unor astfel de fapte.

Latura obiectivă. Elementul material constă într-o acțiune: schimbarea destinației fondurilor obținute din bugetul general al Comunităților Europene sau celelalte bugetele administrate de acestea și reorientarea lor către alte obiective decât cele stabilite în momentul în care au fost acordate acele fonduri. În cazul celei de-a doua variante de realizare a infracțiunii, se schimbă destinația unui folos legal obținut.

Schimbarea destinației fondurilor sau a folosului legal obținut se face fără respectarea dispozițiilor legale.

Urmarea imediată în cazul primei variante de realizare a infracțiunii este o stare de pericol ce rezultă din schimbarea destinației fondurilor obținute; nu are nici o relevanță dacă a fost cauzat sau nu un prejudiciu în urma acestei schimbări de destinație. În cazul celei de-a doua variante, urmarea imediată este diminuarea ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din celelalte bugetele administrate de acestea ori în numele lor. Astfel că, în cazul celei de-a doua variante de realizare a infracțiunii simpla schimbare a destinației folosului legal obținut nu este suficientă pentru ca fapta să poată fi considerată infracțiune. Schimbarea destinației folosului legal obținut reprezintă infracțiune numai în măsura în care s-a cauzat și o diminuare ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din celelalte bugetele administrate de acestea ori în numele lor.

Latura subiectivă. Infracțiunea, în ambele variante de realizare se săvârșește cu intenție directă sau indirectă.

Infracțiunea *se consumă*, în cazul primei variante de realizare a infracțiunii, în momentul în care a fost schimbată, fără respectarea dispozițiilor legale, destinația fondurilor obținute. În cazul celei de-a doua variante de realizare, infracțiunea se consumă în momentul în care s-a produs o diminuare ilegală a resurselor din bugetul general al Comunităților Europene sau din celelalte bugetele administrate de acestea ori în numele lor. Așadar, prima variantă este o infracțiune de pericol, iar cea de-a doua, o infracțiune de rezultat. Infracțiunea poate fi săvârșită *în formă continuată*.

Tentativa se pedepsește.

Sancțiunea, pentru ambele modalități de realizare a infracțiunii, este pedeapsa cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

Este reglementată și o *agravantă*, anume situația în care fapta prevăzută la alineatul (1) a produs consecințe deosebit de grave, situație în care pedeapsa este închisoarea de la 5 la 15 ani, și interzicerea unor drepturi.

În fine, cea de-a patra infracțiune este reglementată de **art. 18⁵**, care sancționează “Încălcarea din culpă, de către director, administrator sau persoana cu atribuții de decizie sau de control în cadrul unui agent economic, a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă a avut ca rezultat săvârșirea uneia din infracțiunile prevăzute la art. 18¹-18³ sau săvârșirea unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Comunității Europene, de către o persoană care se află în subordinea sa și care a acționat în numele aceluia agent economic”.

Obiectul juridic special al acestei infracțiuni îl formează relațiile sociale referitoare la protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene.

Infracțiunea, în ambele sale variante de realizare, este lipsită de *obiect material*.

Subiectul activ este calificat, fiind directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie sau de control în cadrul unui agent economic. Participația este posibilă sub toate formele acesteia, pentru

coautorat fiind însă necesar ca toți autorii să aibă una din calitățile arătate de lege. *Subiectul pasiv* este, în primul rând, agentul economic unde își desfășoară activitatea directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie. În al doilea rând, subiect pasiv al acestei infracțiuni poate fi Comunitatea Europeană, precum și instituțiile care gestionează bugetul general al Comunităților Europene sau celelalte bugetele administrate de acestea, întrucât, prin fapta subiectului activ s-a dat posibilitatea săvârșirii de către o altă persoană a uneia din infracțiunile prevăzute la art. 18¹-18³, o infracțiune de corupție sau de spălare a banilor în legătură cu fondurile Comunității Europene. De asemenea, subiect pasiv al acestor infracțiuni este și statul român.

Latura obiectivă. Elementul material poate fi o acțiune sau o inacțiune: îndeplinirea defectuoasă a unei îndatoriri de serviciu sau neîndeplinirea acesteia. Remarcăm că infracțiunea reglementată în art. 18⁵ prezintă numeroase similitudini cu infracțiunea de neglijență de serviciu prevăzută în art.249 C.pen. Este vorba despre o specializare a acestei infracțiuni, raportul între neglijența de serviciu și infracțiunea reglementată în art. 18⁵ fiind raportul de la general la special. Ceea ce diferențiază cele două infracțiuni este calitatea subiectului activ (bine determinată în cazul infracțiunii prevăzute în art. 18⁵: directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie sau de control în cadrul unui agent economic) și urmarea produsă: săvârșirea, de către o persoană care se află în subordinea subiectului activ a uneia din infracțiunile prevăzute la art. 18¹-18³, a unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Comunității Europene. Dacă, pe lângă aceste urmări se produce și o vătămare importantă a intereselor legale ale unei persoane, o tulburare însemnată a bunului mers al unui organ sau instituții de stat ori al unei alte unități din cele la care se referă art.145 C.pen sau o pagubă patrimoniului acesteia, se va face aplicarea dispozițiilor referitoare la concursul de infracțiuni, infracțiunea prevăzută în art. 18⁵ fiind săvârșită în concurs ideal cu infracțiunea de neglijență de serviciu.

Urmarea imediată este săvârșirea, de către o persoană care se află în subordinea subiectului activ, acționând în numele agentului economic, a uneia din infracțiunile prevăzute la art. 18¹-18³, a unei infracțiuni de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Comunității Europene. Este vorba despre o infracțiune consumată sau de o tentativă pedepsibilă a acestor infracțiuni. Nu are nici o relevanță dacă persoana care săvârșește aceste infracțiuni răspunde sau nu pentru fapta sa.

În cazul în care subiectul activ încalcă, din culpă, una din atribuțiile sale de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dar nu se produce niciuna din urmările indicate mai sus, acesta ar putea fi tras la răspundere pentru neglijență de serviciu, în condițiile art. 249 C.pen.

Latura subiectivă. Infracțiunea se săvârșește din culpă. În situația în care subiectul activ știe că încalcând îndatoririle sale de serviciu sau neîndeplinind una din aceste îndatoriri înlesnește săvârșirea, de către o persoană care se află în subordinea sa a uneia din infracțiunile prevăzute la art. 18¹-18³, o infracțiune de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Comunității Europene, acesta nu va răspunde în calitate de autor al infracțiunii prevăzute în art. 18⁵, ci în calitate de complice la infracțiunea săvârșită de subordonatul său. Iar dacă subordonatul a fost determinat să săvârșescă infracțiunea de către directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie sau de control în cadrul unui agentului economic, calitatea de complice va fi absorbită de cea de instigator al acelei infracțiuni. În cazul în care sunt îndeplinite și condițiile constitutive ale infracțiunilor de abuz în serviciu contra intereselor persoanelor sau abuz în serviciu contra intereselor publice, directorul, administratorul sau persoana cu atribuții de decizie sau de control va cumula calitatea de autor al acestor infracțiuni, cu cea de complice sau instigator la infracțiunea săvârșită de subordonatul său.

Infracțiunea *se consumă* în momentul în care o persoană care se află în subordinea subiectului activ, acționând în numele agentului economic, săvârșește una din infracțiunile prevăzute la art. 18¹-18³, o infracțiune de corupție ori de spălare a banilor în legătură cu fondurile Comunității Europene sau o tentativă pedepsibilă a acestor infracțiuni.

Sancțiunea, pentru ambele modalități de realizare a infracțiunii, este pedeapsa cu închisoare de la 6 luni la 5 ani și interzicerea unor drepturi.

În concluzie, considerăm că modificările și completările aduse Legii nr.78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție prin Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților sunt binevenite, apreciem că ele reprezintă un pas înainte către armonizarea legislației românești cu cea europeană, răspunzând cerințelor impuse de

procesul de aderare și că aceste modificări și completări sunt de natură să aducă României un plus de credibilitate pe plan internațional.